

Koulutuksen ja tutkimuksen rakenteellinen kehittäminen ja profilointi

**UNIFIn puheenjohtaja
rehtori Kalervo Väänänen**

Hankkeiden tulosten julkistamistilaisuus

25.3.2015 klo 13.00 – 16.00

Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulu

Universities Finland

Miksi hankkeet käynnistettiin?

Lähtökohtana

- kansainvälistyvän yhteiskunnan muuttuvat ja laajentuvat osaamis- ja tietotarpeet

Tavoitteena

- **parantaa koulutuksen ja tutkimuksen laatua**
- luoda edellytyksiä yliopistojen profiloitumiselle ja yliopistojen välisen työnjaon selkeyttämiseksi
- muodostaa laadun sekä kansainvälisen kiinnostavuuden kannalta riittävän suuria kokonaisuuksia (fyysisiä tai virtuaalisia)

Hankkeille yhteisiä kysymyksiä (1/3)

- Millainen oppiainevalikoima alalla tarvitaan yksittäisissä yliopistoissa ja valtakunnallisesti?
- Mikä on riittävä maisteri- ja tohtorikoulutuksen mitoitus?
- Tuleeko jokaisella alalla, jolla voi suorittaa maisteritutkinnon, olla myös tohtorikoulutusta?
- *Millaisia uusia koulutus- ja tutkimustarpeita ennakoidaan syntyvän tulevaisuudessa?*

Hankkeille yhteisiä kysymyksiä (2/3)

- Miten yliopistojen välillä **sovitaan** profiloitumisesta?
- Miten ohjataan kehitystä laadukkaampiin osaamiskokonaisuuksiin ja vahvoihin, profiloituneisiin tutkimuskeskittyymiin?
- Miten vähenevät resurssit voidaan jakaa paremmin ja muodostaa kansainvälisesti kilpailukykyisempiä yksiköitä?

Hankkeille yhteisiä kysymyksiä (3/3)

- Mihin suuntaan alan suomalaista opetusta ja tutkimusta tulisi suunnata ja millaisia haasteita alan suomalaisella osaamisella tulee ratkaista?
- Miten huolehditaan alan erityistarpeista ja niiden alueellisesta saatavuudesta?

Millaisia suosituksia saatiin?

- Laaja-alaiset kandidaattiohjelmat
- Erilliset opiskelijavalinnat kandidaatti- ja maisterivaiheeseen
- Kansainvälisten tutkinto-ohjelmien profilointi ja kehittäminen
- Riittävän osaamispääoman kokoaminen jokaisen koulutusohjelman taakse joko keskittämällä ja/tai verkostoitumalla
- Aineenopettajakoulutuksen uudistaminen tulevaisuuden koulua varten
- Lisää yhteistyötä yliopistojen välillä
- Lisää yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa
- Lisää tutkimusinfrastruktuurien ja -aineistojen yhteiskäyttöä
- Tutkimusasemaselvitys käyntiin

Suositusten toteuttaminen edellyttää

- yliopistojen kykyä tarkastella aloja **ennakkoluulottomasti** ja tehdä rohkeita ehdotuksia laajan osaamispohjan rakentamiseksi ja osaamisen keskittämiseksi
- yliopistojen sisäisiä ja yliopistojen välisiä yhteistyöneuvotteluja
- yliopistojen johdon sitoutumista olla mukana luomassa maailman paras yliopistolaitos

Hankkeiden puheenjohtajat ja sihteerit

Kauppatieteet:

- pj. Pasi Sahlström ja siht. Juuso Leivonen

Luonnontieteet:

- pj. Matti Uusitupa ja siht. Anu Liikanen

Lääketiede:

- pj. Pekka Puska ja siht. Niina Puronurmi

Vieraat kielet ja kulttuurit:

- pj. Pirkko Nuolijärvi ja siht. Johanna Vaattovaara

Yhteiskuntatieteet:

- pj. Juhana Vartiainen ja siht. Ville Laamanen

Universities Finland

Kauppatieteet

- Kandidaatin tutkintojen laaja-alaisuus
- Maisterin ja tohtorin tutkintojen profiloitumisen lähtökohtana yksikön tutkimusprofiili ja yliopiston vahvuusalueet
- Opetusyhteistyön mahdollisuudet korkeakoulujen välillä
- Liikkuvuus eri vaiheissa korkeakoulujen sekä opiskelun ja työelämän välillä
- Jatko
 - Profiloitumisen vahvistaminen ja tekeminen näkyväksi
 - Käynnissä ja harkinnassa olevien dualimallin rajat ylittävien hankkeiden edistäminen
 - Korkeakoulujen omista lähtökohdista lähtevä ja alueellisesti erilaiset ratkaisut mahdollistava yhteistyö

Luonnontieteet

- Koulutus
 - Hakukohteiden laaja-alaisuus kandidaattiohjelmissa
 - Koulutuksen profiloiminen yliopiston tutkimusprofiilin mukaisiksi maisteri- ja tohtoriohjelmiksi
 - Kansainvälisten tutkinto-ohjelmien profilointi ja kehittäminen
 - Aineenopettajakoulutuksen houkuttelevuuden parantaminen
 - Harkittu koulutusvolyymien vähentäminen ja koulutuksen keskittäminen tietyillä aloilla sekä koulutuksen työelämärelevanssin lisääminen
- Alueellisen yhteistyön vahvistaminen ja työnjaon parantaminen sekä infrastruktuuriyhteistyön lisääminen
- Yliopistojen välisestä yhteistyöstä ja työnjaosta sopiminen jatkuvana prosessina

Lääketiede

- Yhteistyö
 - Yliopistojen välillä: yhtenäinen core curriculum ja opetuksen työnjako
 - Yliopistosairaalojen kanssa: tutkimus- ja opetusyhteistyön tiivistäminen (esim. syöpäkeskusmalli)
 - Paikallisesti: alueen muut korkeakoulut ja tutkimuslaitokset
 - Valtakunnallisesti: yhteistyön ja työnjaon kehittäminen (esim. Biokeskus Suomi, syöpäkeskusverkosto)
- Infrastruktuurit
 - Biopankkiyhteistyö
 - Koe-eläinyksiköiden työnjako
 - Biokeskus Suomi
 - Kansallisten, valtakunnallisten rekisteri- ja väestötutkimustietovarantojen hyödyntämisen vahvistaminen

Vieraat kielet ja kulttuurit

- Oppiaine- ja kielirajojen ylittäminen ja kielten yhteisten opintojen lisääminen kandidaattivaiheessa
- Uudenlaisten aineyhdistelmien ja modulaaristen tutkintojen rakentaminen
- Opetusyhteistyön lisääminen selkeyttämällä sekä yliopistojen välistä että yliopistojen sisäistä työnjakoa (kielikeskusopetus ja kielten oppiaineopetus)
- Joidenkin kielten yliopistokohtaisen opetustarjonnan vähentäminen ja tietyissä kielissä nykyistä laajemman opetustarjonnan yliopistokohtainen lisääminen
- Tutkijakoulutuksen organisointi ja profilointi sekä yhteistyö
- Alan kehittäminen yliopistojen välillä jatkuvana yhteistyönä

Yhteiskuntatieteet

- Alan koulutusta ja tutkimusta tarkasteltu valtakunnallisessa kontekstissa sekä oppiainekohtaisesti että yliopistokohtaisesti
- Työnjaon selkeyttäminen erilaiset tarpeet huomioiden
 - Suurempia ja kansainvälisesti toimintakykyisempiä tutkimus- ja koulutusyksiköitä
 - Tiiviimpää yhteistyötä yliopistojen ja sektoritutkimuslaitosten kesken
 - Päällekkäisyyksien purkamista, vastavuoroisuutta ja liikkuvuutta opinnoissa
 - Monitieteistä ja tieteenalakohtaista asiantuntemusta rinnakkain
 - Ruotsinkielisen koulutuksen asema
- Useilla yliopistoilla edellytyksiä ja osittain yhteisiä intressejä sopia aiempaa selkeämmästä alakohtaisesta vastuunjaosta

Universities Finland

Seuraavat askeleet

- Toimenpide-ehdotukset konkretisoivat ja vahvistavat sekä yliopistojen välisen, eri alojen välisen että yliopistojen ja tutkimuslaitosten välisen **yhteistyön** tarvetta
- Parempi yliopistolaitos ei synny yhdellä eikä kahdella isolla poliittisella päätöksellä vaan se syntyy yksittäisissä yliopistoissa tehtävillä lukemattomilla suurilla ja pienillä päätöksillä ja ennen kaikkea yliopistojen välisillä **yhteisillä päätöksillä**
- UNIFI pitää yllä neuvotteluprosessia
- Neuvotelkaa viisaasti ja tehkää koko Suomen edun mukaisia päätöksiä!